

Nordenskiölds Nordostpassage.

1878—1879.

Nytt tärningsspel.

Spelreglor.

A. Hvarje spelande bör förse sig med något mindre föremål till kännemärke samt med 30 spelmarker, i hvilkas ställe äfven russin, nötter m. m. kunna begagnas. Alla märken sättas på fältet **1**; i kassan inbetalas af hvar och en **15** marker. Genom tekning afgöres först, hvem som får börja, hvarefter denne kastar med en tärning och flyttar sitt märke lika många fält framåt som tärningens ögon utvisa, dervid det af märket sednast intagna fältet icke medräknas; derefter öfvergår turen till närmaste venstra granne o. s. v. eller medsols.

B. Fältet **42**, nordostpassagen, bör ovilkorligen af hvarje spelande beträdas, hvarföre det antal ögon, hvarmed ett kast kommer att öferskjuta detta fält, räknas tillbaka från fältet. — Spelet vinnes af den som först med ett kast jemnt kommer till fältet **64**, om hvilket samma regel gäller som om fältet **42**.

C. Då vid ankomsten till ett fält den resande får flytta sig fram eller tillbaka till något annat fält, gäller den för det nybeträdta fältet uppställda regeln icke för honom.

D. Öfverallt, der betalning skall erhållas eller erläggas, utan att beloppet är nämndt, betalas och erhålles lika mycket som kastet utgör.

E. Främst och viktigare än de föregående är dock den regeln att ingen får gräla. För att upprätthålla ordning och skick välja de spelande en extra-fiskal som uppläser reglorna för hvarje beträdd fält och noga öfvervakar att reglorna iakttagas. Vid hvarje afvikelse från reglorna eller från spelturen, gräl eller oordning, uppbär fiskalen af den felande och inbetalar till kassan 1 mark. Förefallande stridigheter slitas af honom.

REGLOR FÖR FÄLTEN 1—64.

1. Professor Nordenskiöld afreser den 30 Juni 1878 från Stockholm till Trondhem och Tromsö. — Hvar och en som önskar göra den raske nordfararen sällskap bör till kassan inbetala **15** marker.

3. På järnvägsstationen Katrineholm betalas till kassan för den utmärkta qvällsvarden jemte supen bakom den förbjudna ingången, det billiga priset af **2** m. Den, som sist anträder resan, behöfver dock icke för kvarlevorna erlægga mera än **1** m.

5. Afresa från Tromsö den 21 Juli 1878; den som kommit hit med ett enda kast från fältet **1**, erhåller genast ett kast till, men erlägger annars till kassan kastets belopp.

7. För dugliga stöfflar och pels som minsann nog torde komma att behöfvas, får man här betala.

8. Om det icke här lyckas att nästa gång slå 6 och komma till Kariska hafvet, drifver den ostliga vinden den resande vesterut på vägen till Grönland.

9. På denna föreningspunkt emellan de båda vägarne får glädjen öfver sammanträffandet firas med att kastet får räknas ännu en gång. —

11. För fångandet af en svart säl erhålles lösen ur kassan.

13. På ön Vaigats hafva doktor Almqvist och docenten Kjellman tillfälle att botanisera den 30 Juli. Det vetenskapliga arbetet ersättes ur kassan.

14. Vega och Lena insegla den 1 Augusti i det under benämningen „iskällaren“ så illa kända Kariska hafvet. För den skicklighet och framgång, hvarmed fartygets chef Louis Palander fört fartyget, erhålles af hvarje medresande **1** mark.

15. Nordenskiöld bär ett skelett jemte andra rariteter från en samojedgraf. För sådan grafskändning bötes till kassan. —

16. För några vid tschukstcherhyddan afidne och begrafne fångstmäns efterlemnade familjer föranstaltas en subskription; hvarje medspelande erlägger således till subskriptionstillställaren **2** mark, hvaraf denne till kassan betalar hälften, men naturligtvis för sig behåller andra hälften.

17. För att kunna bestå ett skott till salut vid passerandet af Sibiriakoffs ö, erhålles medel ur kassan.

18. Vid inloppet till Dicksons hamn synes en björn, på hvilken alla aflossa sina gevär, utan att förrän efter åtskilliga salvor lyckas träffa. Den spelande får genast åter göra ett kast, och träffar, om han slår 6, björnen samt framflyttas till fältet **24**, hvaremot han, om han icke slår 6, får plikta för sitt bomskott med att flyttas tillbaka lika många fält som tärningens ögon utvisa.

19. Expeditionen inlöper i Dicksons hamn, så benämnd efter grosshandlaren Oskar Dickson i Göteborg, hvilken vunnit välförtjent anseende och ära för sina storartade bidrag till nordpolsexpeditionerna och senast genom att hafva ställt fartyget Vega, inköpt för 150,000 kronor, till denna expeditionens förfogande. — För att fira denne vetenskapernas ädle gynnare, aflossas full salut, hvartill medel tages ur kassan.

20. Resan uppehålles den 10 Augusti af så stark dimma, att icke ens fältets nummer synes. — Den resande måste således sitta öfver ett kast.

22. På detta ställe passerar expeditionen närmast förbi Nordenskiöldsfjorden *); kastet får räknas ännu en gång.

23. Den 19 Augusti, således icke fullt en månad efter afresan från Tromsö, passeras den gamla världens nordligaste udde kap Tscheljuskin. — För den vällyckade afbildningen häraf som danske löjtnanten Hovgaard lemnat till Ny illustrerad tidning, erlägger redaktionen helt säkert med nöje ur kassan kastets belopp.

24. Den som råkar ut för björnen, utan att genom ett lyckligt skott på fältet **18** hafva fällt honom, skrämmas tillbaka till fält **18** (se regeln C.)

26. För tvenne vid fågelön i Chatanga bugtens mynning af doktor Stuxberg skjutna präktiga alkor, erhålles betalning ur kassan.

*) Expeditionens frejdade ledare professor Nils Adolf Erik Nordenskiöld föddes i Finland i Helsingfors den 18 Nov. 1832, genomgick gymnasiet i Borgå och studerade vid universitetet i Helsingfors. År 1857 promoverad till magister och doktor, öfverflyttade han samma år till Sverige och kallades här 1858 till professor och intendent för riksmuséets mineralogiska afdelning i Stockholm. Raden af Nordenskiölds många nordpolsexpeditioner börjades redan 1858 och 1861, då han deltog uti tvenne expeditioner till Spetsbergen. Till samma trakt och till Grönland ledde han expeditioner åren 1864, 1868, 1870 och 1872—1873 samt åren 1875 och 1876 tvenne särskilda expeditioner till Jenisejs mynning.

27. En ren fångas på en holme och för den lycklige fångaren direkte till eskimokåtan på fältet **31** (se reg. C.)

28. Den spelande får här slå ännu ett kast och erhåller, om han dervid kastar 6 och träffar hvalrossen, 6 mark ur kassan, men får annars plikta för sitt bomskott med kastets dubbla belopp.

29. Vid Koljutschinbay, omkring blott tvenne dagsresor från resans mål, Ostkap, hindras Vegas vidare framresa af is, och ankaret fälles den 18 September, för att ej förrän efter 10 månader åter upphalas. — Man får således väpna sig med tålmod och sitta öfver ett kast.

30. Polarnatten börjas; den som råkat hit, får kvarstanna, antingen tills någon annan kommer till stället och intager hans plats, eller också tills någon af de medspelande kommer till fältet **42**, nordostpassagen, i hvilket fall en framflyttning till detta fält sker, (se reg. C.) och en ersättning af **3** marker för god skjuts erlägges till befriaren.

31. För att lära sig tschuktschernas språk, besöker löjtnant Nordqvist dessa våra intressanta kusiner i deras hem. För nattquarter hos pappa Jatirgin erlägges till kassan en betalning af **1** mark.

33. Den store tschuktscherhöfdingen Vasilij Menka kommer, dragen af trogna undersåtar, och hedrar Norden-skiöld med ett besök samt skänker tvenne renstekar. För dessas afstående till skeppsprovianten erhålles betalning ur kassan.

34. För otillåten bränvinsutskänkning åt tschuktschernas pliktas till fiskalen kastets belopp.

35. Menka känner sig synnerligen lifvad af Reymersholms tiodubbelt renade och dansar efter positiv. För det nöje härigenom beredes de närvarande, erhålles af hvarje medspelande **1** mark.

36. Julglädje vid nordpolen. Vid en bål varm punsch ihågkommes hemmet och fäderneslandet med mångt hjertligt ord och för ett ögonblick glömmes situationens allvar. — Från kassan erhålles en julklopp.

37. Grym köld; kommer man hit, utan att på fältet **7** hafva försett sig med pels och storstöflar, får man betala, för att kureras sina kylskador; den som deremot varit på fält **7**, får ur kassan belöning för sin omtänksamhet.

38. 5 graders värme; ur kassan erhålles lika många marker.

39. Löjtnant Giacomo Bove beger sig, åtföljd af fångstmannen Jonsen nyårsdagen 1879 ut på vandring och varseblir härvid från en liten höjd öppet vatten af minst tre mils utsträckning. Då detta fält för första gången under spelet beträdes, erhålles arvode ur kassan, men för hvarje följande gång någon kommer hit, får han betala.

40. Sekondlöjtnanten Brusevitz anställer flitiga mätningar öfver isens tjocklek och hafvets djup. — Af hvarje medspelande erhålles härför **1** mark.

41. Ändtligen efter 294 dagars eller närmare 10 långa månaders instängning, randas befrielsens dag, och den 17 Juli 1879 göras förberedelser till afresan. — För besväret med isens upphuggning betalas till kassan. —

42. Ett bussigt trefaldigt hurra ljuder från däck, då Vega, stolt flaggande med hvarje duk ombord och dundrande från alla kanoner, den 20 Juli 1879 passerar Behringssund med Asien på högra och Amerika på venstra sidan. Ett varmt lefve höjes för expeditionens snillrike ledare, nordens Columbus, hvars nu utförda stordåd, ett af seklets största, säkerligen med glädje och entusiasm skall helsas såväl af hans födelsebygd som ock fosterland. — Den som genast jemnt träffar fältet, får flytta sig till Yokohama på fältet **47** (se reg. C.) hvaremot den som nödgats kasta flere gånger för att komma hit, får fortsätta vägen på vanligt sätt.

45. Starkt oväder utanför Japanska kusten. — Det är icke värdt att utsätta sig för detsamma, utan klokast att skynda tillbaka till **42**.

46. För ett af löjtnant Nordqvist ifrån Japan till Helsingfors Dagblad afsändt referat, erhåller den som förut varit på fältet **31** arvode ur kassan, men alla andra måste betala till kassan.

47. Expeditionen kastar ankar i Yokohama den 2 September och emottages med välförtjenta ärebetygelser; stor middag hålles för de resande, dervid alla möjliga anrättningar enligt Tant Hildas kokboks förträffliga recepter uppdukas. Hans Kejsrerliga Höghet Kita-Shira-Kawa-No-Mya tolkar på vackraste äppeltyska Nordenskiölds förtjenster. — Den lyckade talaren erhåller af hvarje medspelande **2** mark, men afstår ädelmodigt hälften till kassan.

48. Telegrammer haglar det från alla håll, deribland äfven ett ifrån åtskilliga i Brunnsparken festande Helsingforsare. Sådant kostar! Telegramportot erlägges till kassan.

49. I Amoy kommer per telegraf ifrån konung Oskar II i Sverige Vasilij Menkas utnämning till riddare af guldmedalj för hans många förtjenster. Den som utan att hafva varit på fältet **35**, kommer hit, och vill bemäktiga sig medaljen, får plikta, men den som varit på detta fält, får räkna sitt kast ännu en gång.

50. Solens broder och månens kusin, den ungdomlige kejsaren i det himmelska kinesiska riket Tsai-Tian, (född 1870) utnämner Nordenskiöld till mandarin af tre knappar och riddare af solkalforden. — Lösen för utnämningen betalas till kassan. —

52. Då expeditionen passerar Singapore och Malaccasundet, mötes Nordenskiöld af drottning Pomadine, som utom rikliga skänker erbjuder honom hela Panorama riket jemte sin egen svarta själ och hand, om han vill afstå från vidare nordfärder och med henne vända till södern. — Vill den spelande här afbryta spelet och börja på nytt, får han göra ett kast och ur kassan erhålla dubbla beloppet deraf, men föredrar han att fortsätta, får han ingenting.

54. På Ceylon inbjudes Nordenskiöld till en elefantridt. — Drickspengar åt elefantföraren erläggas till kassan.

56. I Aden vid inloppet till Bab-el-Mandeb och Röda Hafvet göres en landstigning i Arabien, hvarvid det lyckas att infånga en ung kamel. — För dennas öfversändande till Kuppelinis menageri på jernvägstorget i Helsingfors, erhålles lösen ur kassan.

58. Vid Suezkanalen behöfver Nordenskiöld icke erlægga någon afgift, och kastet får räknas en gång till.

59. Den som i den grekiska Arkipelagen råkar på klippor är ohjelpigt förlorad, derest han icke nästa gång slår 5 och vinner spelet; lyckas han icke slå 5, måste han börja på nytt ifrån fältet **1**, utan att dock behöfva göra ny insats i kassan. —

60. Till och med Hans Helighet påven Leo XIII kan icke neka den store kättaren sitt erkännande, utan sänder honom en påflig bulla. — Lösen härför erlægges till kassan.

62. I Gibraltar krängla engelsmännen som vilja spricka af afund öfver att en svensk lyckats utföra en så djurf bedrift. Man får här således sitta öfver ett kast.

64. Nordenskiöld nalkas Skandinavien. Storartade hyllningar vänta honom. Alla vilja hedra en man som genom

nordostpassagen gjort sitt land så stor heder och sitt eget namn odödligt. Den som först kommer hit, vinner spelet och erhåller hela kassan, men bör dock, ifall fiskalen gjort sin sak bra, till denne lemna $\frac{1}{15}$ eller af hvarje 15 marker en. —

REGLOR FÖR FÄLTEN I—XIV.

II. För att reparera de skador stormen åstadkommit, erlægges betalning till kassan.

IV. Här uppnås det vid Frans-Josefsfjorden belägna Payerberget, så benämndt efter den berömde österrikiske nordpolfararen Julius Payer, hvilken åren 1868, 1872 och 1874 dels deltog i, dels ledde särskilda expeditioner till norra ishafvet. Ur kassan erhålles för bergets bestigning belöning.

V. För en båtfärd på den herrliga Frans-Josefsfjorden betalas till kassan. —

VI. Den som kommit till Bismarcksudden, annekterar i trots af alla protester af hvarje medspelande **1** mark.

VII. För inköpet af den vackra grönländska hunden Torossy betalas till kassan.

VIII. Den som lyckas träffa den gamla grönländske lotsåldermannen hemma, får denne genast att föra sig till fältet **9** (se reg. C.)

X. Gillis land kommer i sigte, så benämndt efter den holländske kommandören Giles, som redan år 1707 upptäckte det. — För att lära närmare känna detta så ytterst okekanta land, får man sitta öfver ett kast, men erhåller belöning ur kassan.

XI. I denna trakt af jorden uppnådde den engelske nordpolfararen Parry år 1827 den högsta nordliga breddgrad $82^{\circ}45'$ n. br. som någonsin en menniska fått beträda. — På detta ställe, blott $7^{\circ}15'$ eller 76 mil aflägsset från nordpolen, har man således det bästa tillfälle att utföra det af engelsmannen Cheyne förordade, helt säkert icke svåra experimentet, att med luftballong raka af till nordpolen. — Den som kommit på detta fält, får genast **3** kast efter hvarandra och om han hvarje gång slår **6**, har han lyckats uppnå nordpolen och vinner hela spelet; men misslyckas han,

får han börja på nytt ifrån fältet **1**, dock utan att behöfva göra ny insats.

XII. För räfven som är ett listigt djur, må man akta sig och således helst stanna qvar på det fält der man sist stod.

REGELN FÖR FÄLTET I-XIV.

HELSINGFORS,

Finska Litteratur-Sällskapets Tryckeri,

1879.